

28 (268).
L.B.'NİN HİKÂYESİ
(1952, İstanbul doğumlu)
BİZİMKİLER

Bizimkiler Nikomedyalı'nın [İzmit] Merdegöz köyündendi. Orada Zengiler, Sölez ve Nor Küğ isimli Ermeni köyleri de vardı. O Partizak'a [Bahçecik] yakındır. Bizimkilerin iyi Türk dostları varmış. O Türkler gelip derler ki: "Patırtı kopacak; sizi İstanbul'a kaçıralım."

Ama annemin babası uyarıya kulak asmaz ve şöyle cevap verir: "Hemşerilerim nereye giderse ben de oraya giderim."

Kendisinde Allah vergisi bir yetenek varmış: bitkilerle hastalıkları tedavi edermiş. O yeteneği de ona babasından miras kalmış ve herkesin derdine çare bulurmuş. Bu yüzden de herkes tarafından sevilirmiş.

Bir gece Türkler evlere baskın düzenleyip başlarlar insanları katletmeye, dövmeye ve soymaya. Annemin babası mecburen ailesini toplar ve evini terk eder.

Sürgün başlar. Herkes gibi yürüyerek yola çıkar ve yorulurlar. Tifo salgını baş gösterir. Orada büyükbabam da hastalığa yakalanır. Ölenler o kadar çoktur ki, cesetlerin üzerinden atlamaya mecbur kalırlar. Büyükbabam öleceğini hissederek kızını yanına çağırır ve şöyle konuşur: "Şimdi sana bir şey öğreteceğim: annem Kudüs'e gitmiş, hacı olmuştu. Bundan sonra senin adın Hacı Ağavni olsun; anneninki de Hacı Tigranuhi, babanın adı ise Hacı Avetis olsun. Ölüyorum kızım!" der ve orda ölür babası. Babasını orada gömmeden terk etmek zorunda kalırlar; çünkü zaptiyeler sağa sola, geri kalan kim varsa onlara kamçıyla vurmaktadırlar. Büyükbabayı bırakıp ilerlerler. Annem Hacı Ağavni, iki erkek kardeşi ve annesi Hacı Dikranuhi, onun kız kardeşi Hacı Hranuş ve erkek kardeşi Deir-es-Zor'a doğru yollarına yürüyerek, aç ve susuz devam ederler.

Bir gün de Hacı Hranuş ve Hacı Tigranuhi küçükler: "Siz bizi burda bekleyin; biz size yiyecek getireceğiz" derler. Gider ve bir daha birbirlerini görmezler. Annem Hacı Ağavni iki erkek kardeşiyle kalır...

Dayanılmaz işkencelere maruz kaldıktan sonra bir Türk bunları kurtarır ve onlar köyelerine geri döner. İpekböceği yetiştirir ve ipek elde ederler. Partizak yakın olduğu için, kardeşleri Partizak'a çalışmaya gider. Kadınların da bir dini cemaati varmış; orada papaz efendi ilahiler öğretir. Annem babasından kendisine kalan Allah vergisi yetenekle ve bitkilerle hastaları tedavi eder.